

Suan Sunandha Rajabhat University

การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ผศ.ดร.นันทวัช นุনারถ

การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ผศ.ดร.นันทวัช นุนารถ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บริบทการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา

การแข่งขัน

เน้นความโดดเด่นด้าน
คุณภาพการศึกษาเพื่อ
ดึงดูดผู้เรียน

จำนวนนักเรียน

อัตราการเกิดลดลง
ส่งผลกระทบต่อ
จำนวนนักเรียนใน
โรงเรียน

เทคโนโลยี

Digital
Transformation
เปลี่ยนโฉมการเรียน
การสอน

ความคาดหวัง

สังคมต้องการผู้เรียนที่
มีทักษะศตวรรษที่ 21

ความสำคัญของแผนกลยุทธ์

- เป็นเข็มทิศองค์กร: กำหนดทิศทางที่ชัดเจนไม่ให้หลงทาง
- เชื่อมโยงนโยบาย: แปลงนโยบายชาติสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน
- การประกันคุณภาพ: รองรับการประเมินและพัฒนามาตรฐาน

ความหมายของ "กลยุทธ์" (Strategy)

"แนวทางหลักในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายระยะยาว
ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่"

แนวคิดจากนักวิชาการระดับโลก

Peter Drucker

การกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้
เกิดประสิทธิผลสูงสุด

Michael E. Porter

การสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบเชิง
แข่งขันที่ยั่งยืน

นิยามสำหรับสถานศึกษา

กระบวนการกำหนดอนาคต

คือกระบวนการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการวิเคราะห์บริบทภายในและภายนอกอย่างรอบด้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ลักษณะสำคัญของแผนกลยุทธ์

- **ระยะยาว:** มองภาพรวม 3-5 ปีข้างหน้า
- **สอดคล้อง:** เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ
- **วัดผลได้:** มีตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

เปรียบเทียบประเภทของแผน

ประเภทแผน	ระยะเวลา	จุดเน้นหลัก
แผนกลยุทธ์	3-5 ปี	ทิศทางและเป้าหมายหลัก
แผนปฏิบัติการ	1 ปี	กิจกรรมและโครงการรายปี
แผนพัฒนาคุณภาพ	ต่อเนื่อง	มาตรฐานการประกันคุณภาพ

ขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์

1

วิเคราะห์ **SWOT**

ดูจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ
อุปสรรค

2

กำหนดทิศทาง

เขียน Vision และ Mission

3

เป้าประสงค์

กำหนด Strategic Goals ที่
ต้องการ

4

แผนปฏิบัติ

สร้าง Action Plan สู่การ
ทำงานจริง

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้นำวิสัยทัศน์

มองเห็นอนาคตและทิศทางที่
ควรจะเป็น

นักวิเคราะห์

ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่าง
รอบคอบ

ผู้สร้างการมีส่วนร่วม

ดึงศักยภาพครูและชุมชนมาร่วม
ขับเคลื่อน

การวางแผนกลยุทธ์ไม่ใช่ "เอกสาร"
แต่คือ "กระบวนการกำหนดอนาคตองค์กร"

ความหมายของวิสัยทัศน์ (Vision)

**"ภาพอนาคตที่องค์กร
ต้องการไปให้ถึงในระยะยาว"**

เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ทุกคนในโรงเรียนเดินไปในทิศทางเดียวกัน

คุณลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี

ชัดเจน

ทุกคนอ่านแล้วเข้าใจ
ตรงกัน

ท้าทาย

กระตุ้นให้เกิดการ
พัฒนา

สร้างแรงบันดาลใจ

ทำให้อยากตื่นขึ้นมา
ทำงานทุกวัน

จดจำง่าย

สั้น กระชับ และได้
ใจความ

หลักการกำหนดวิสัยทัศน์

วิเคราะห์บริบท: ดูพื้นฐานความจริงของโรงเรียน

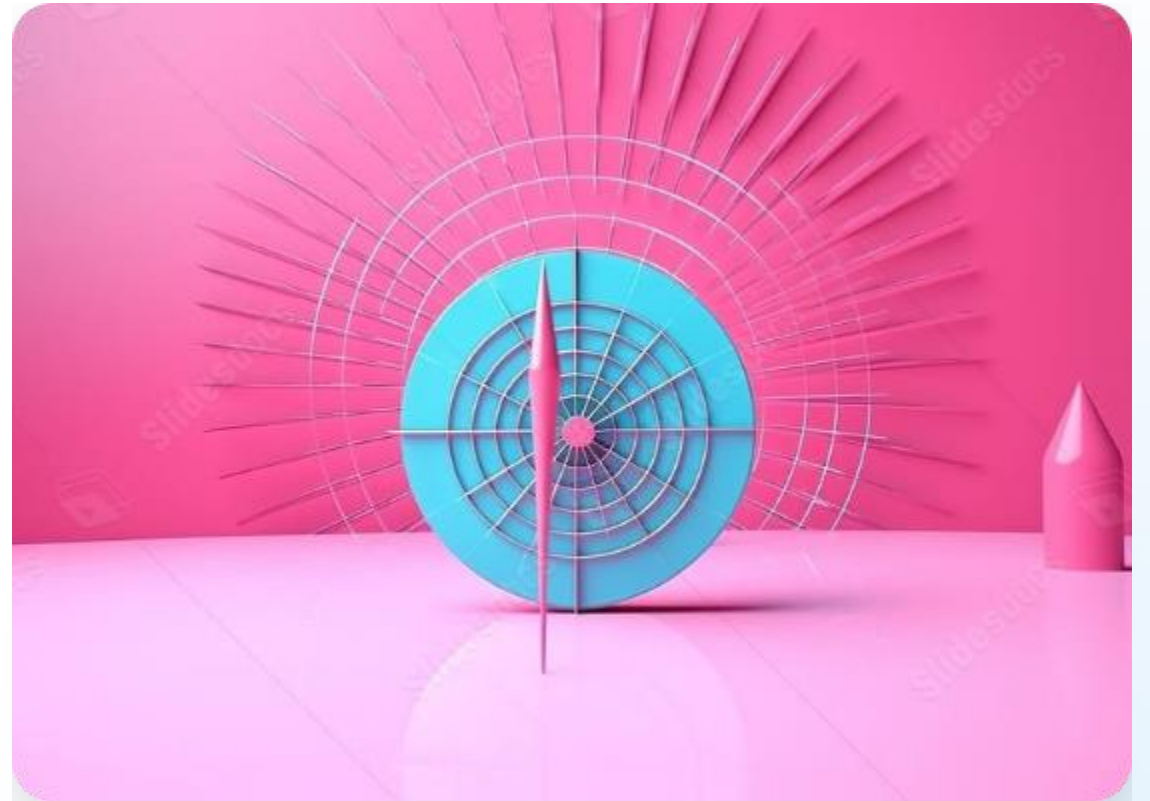
รับฟังความคิดเห็น: ฟังเสียงจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน

สอดคล้อง: ไม่ขัดต่อนโยบายการศึกษาในระดับที่สูงกว่า

ตัวอย่างวิสัยทัศน์สถานศึกษา

“เป็นโรงเรียนคุณภาพชั้นนำ
ด้านเทคโนโลยีและ
คุณธรรม”

การสื่อสารวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ

การประชุม

อธิบายแนวคิดให้ครูทุกคน
รับทราบและยอมรับ

การประชาสัมพันธ์

ติดประกาศและลงเว็บไซต์
โรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์

การบรรจุในแผน

ทำให้ทุกโครงการตอบสนองต่อ
วิสัยทัศน์นี้

วิสัยทัศน์กับภาวะผู้นำ

ผู้นำต้อง "เป็นแบบอย่าง" ของวิสัยทัศน์

หากวิสัยทัศน์เน้นเทคโนโลยี ผู้นำต้องเริ่มใช้เทคโนโลยีในการบริหารเป็นคนแรก

WORKSHOP

ให้นักศึกษาออกแบบวิสัยทัศน์โรงเรียนตัวอย่าง
โดยใช้โครงสร้างที่เรียนมา

วิสัยทัศน์คือ "ภาพอนาคตร่วมกัน"

องค์ประกอบของพันธกิจ (Mission)

"เหตุผลของการดำรงอยู่ขององค์กร"

กลุ่มเป้าหมาย

เราทำเพื่อใคร? (นักเรียน, ชุมชน)

บริการหลัก

เราทำอะไร? (จัดการเรียนการสอน)

คุณค่าที่ส่งมอบ

เราให้อะไรเป็นพิเศษ? (คุณภาพ,
คุณธรรม)

Vision vs Mission

Vision

"อนาคต" ภาพที่ฝันไว้

Mission

"ปัจจุบัน" หน้าที่และงานหลัก

หลักการเขียนพันธกิจ

- **ชัดเจน:** ระบุภารกิจหลักที่ต้องทำจริง
- **สะท้อนบทบาท:** แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีไว้เพื่ออะไร
- **ไม่ซ้ำซ้อน:** ต้องแตกต่างและเป็นคนละส่วนกับวิสัยทัศน์

ตัวอย่างพันธกิจสถานศึกษา

จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตาม
มาตรฐานสากล

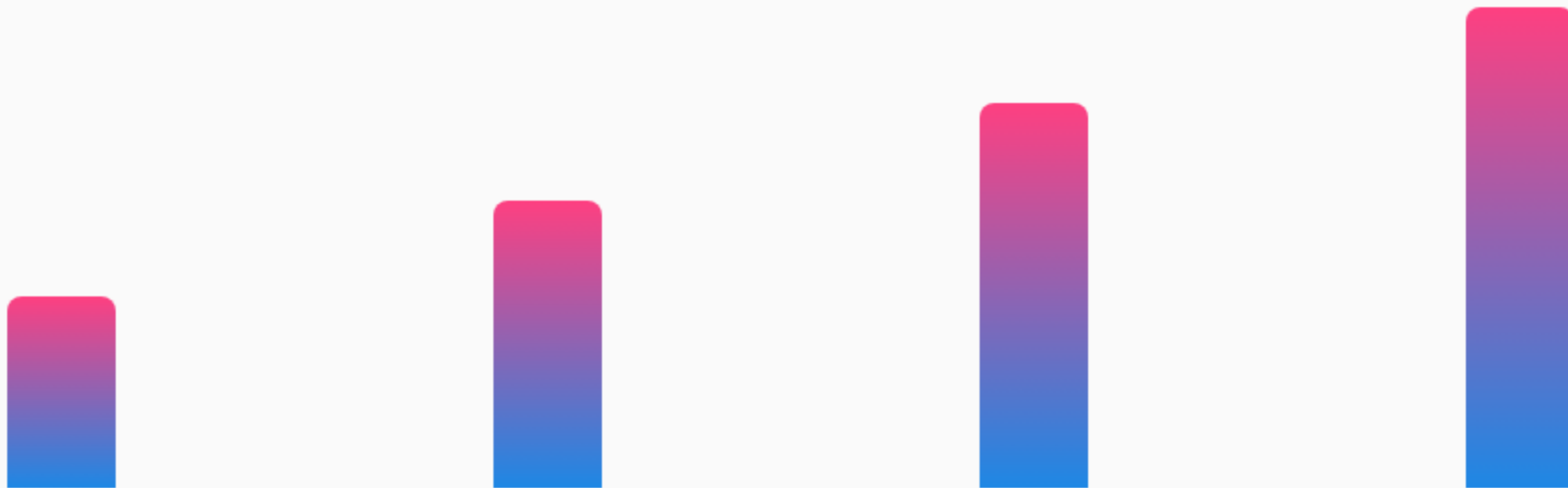

พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะรอบด้าน
และเต็มตามศักยภาพ

ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ
ความเป็นไทย

การเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ

Mission → Goals → Strategies

การมีส่วนร่วมในพันธกิจ

พันธกิจที่ "ศักดิ์สิทธิ์" คือพันธกิจที่ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนด

คณะครูและบุคลากร

คณะกรรมการสถานศึกษา

ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยในการเขียน

- ❗ เขียนกว้างเกินไปจนไม่รู้ว่าจะตกลงโรงเรียนจะทำอะไรแน่
- ❗ ไม่สะท้อนบริบทจริงของพื้นที่หรือนักเรียน
- ❗ เขียนแล้วเก็บใส่ลิ้นชัก ไม่เคยนำมาพูดถึงในการทำงาน

"พันธกิจคือ 'คำมั่นสัญญา' ขององค์กรที่มีต่อสังคมและผู้เรียน"

ค่านิยมองค์กร (Core Values)

"หลักคิดหรือความเชื่อที่กำหนดพฤติกรรม"

กำหนดวัฒนธรรมองค์กร

เป็นแนวทางการตัดสินใจในยามวิกฤต

สร้างอัตลักษณ์ของบุคลากร

ตัวอย่างค่านิยมสถานศึกษา

ซื่อสัตย์

โปร่งใส ตรวจสอบได้

มุ่งมั่นพัฒนา

ไม่หยุดเรียนรู้

ทำงานเป็นทีม

ร่วมแรงร่วมใจ

ใส่ใจผู้เรียน

ยึดนักเรียนเป็น
ศูนย์กลาง

หลักการกำหนดค่านิยม

- B** ไม่เกิน 3-5 ข้อ: เพื่อให้จำได้และปฏิบัติได้จริง
- A** เข้าใจง่าย: ใช้คำที่ทรงพลังและสื่อสารชัดเจน
- C** นำไปปฏิบัติได้: ต้องแปลงเป็นพฤติกรรมที่วัดผลได้

การปลูกฝังค่านิยมสู่พฤติกรรม

1

กิจกรรม

สอดแทรกในงานโรงเรียน

2

ผู้นำ

ผู้บริหารทำเป็นตัวอย่าง

3

ประเมินผล

ให้รางวัลคนที่มีค่านิยมดี

Values to Culture

"ค่านิยมที่ทำซ้ำๆ จะกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร"

CASE STUDY

วิเคราะห์ค่านิยมของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในระดับสากล

ค่านิยมคือ "รากฐานพฤติกรรมองค์กร"

การเชื่อมโยงทั้งหมด (The Connection)

Vision + Mission + Core Values = Strategic Goals

ประเด็นสำคัญสำหรับผู้บริหาร

- ต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)
- สร้างการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ใช่การสั่งการด้านเดียว
- ทบทวนแผนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อโลกที่เปลี่ยนไป

Q&A

คำถามและข้ออภิปราย

"หากวิสัยทัศน์ไม่สอดคล้องกับบริบท จะส่งผลอย่างไรต่อขวัญและกำลังใจครู?"

ขอขอบคุณทุกท่านสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน
ผศ.ดร.นันทวัช นุนารถ